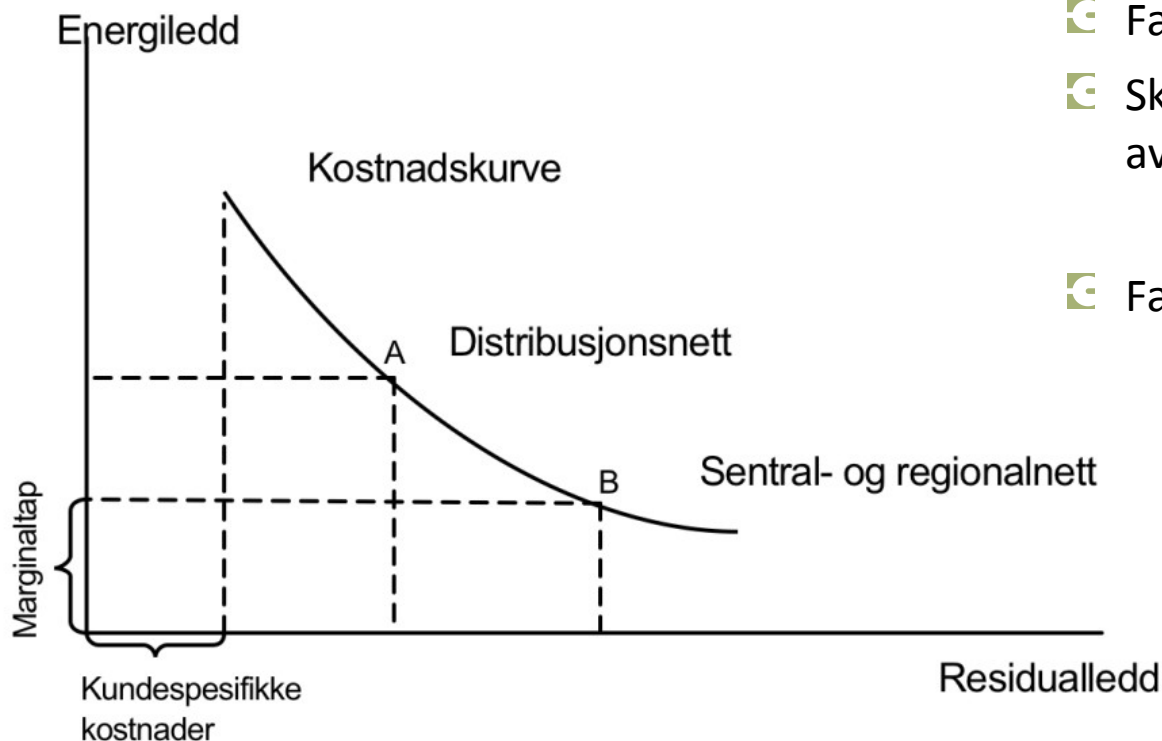

Fastledd: Harmonisering og fordeling

Energidagene 2009
"Nettleie og tariffutjevning?"

Jørgen Bjørndalen

Hvorfor har vi fastledd?

- ☒ Marginaltapsledd og anleggsbidrag gir ikke nok inntekter til å finansiere nettet
- ☒ Fastledd skal sikre fullfinansiering
- ☒ Skal i minst mulig grad påvirke *bruk* av og *tilknytning* til nettet
  - ☒ Skatteteori i praksis
- ☒ Fastledd avhenger av
  - ☒ Inntektsramme
  - ☒ Marginaltapsledd
  - ☒ Andre inntekter

To hovedtema

- Harmonisering av fastledd for uttak fra regionalnett
  - Oppdrag fra NVE til SNF&ECgroup (rapport på snf.no)
  - Fokus på effektivitetsvirkninger

- Fordeling av residuale nettkostnader – teori i praksis
  - Oppdrag fra KS Bedrift og FSN (rapport på fsn.no og ks-bedrift.no)

Hvorfor analysere harmonisering?

Burde fastledd påvirke investeringer?

Påvirker fastledd aktørenes investeringer?

	JA	NEI
JA	Harmonisering er uheldig	Harmonisering er uheldig
NEI	Harmonisering er en brukbar løsning	Harmonisering er greit

Husk at vi her snakker om fastledd for uttak!

NVE ga oss 3 forutsetninger

€ Inntektsrammer som før

- Vi antar det er mulig

€ Ensartet tariffing av marginaltap

- Som i sentralnettet (?)

€ K-faktor-ordningen videreføres med tilsvarende virkning som i dag

- Ordningen må eventuelt tilpasses for at dagens resultat skal fortsette

Burde fastledd gi signal om tilknytningskostnader?

☒ Marginal tilknytningskostnad

- Endring i nettkostnad som følge av ny kundetilknytning
- “Lav” når det er ledig kapasitet, “høy” når det krever investeringer

☒ Sprangvise investeringer

☒ Kan ha uventet fortegn

Fastledd og marginal tilknytningskostnad

■ Ikke entydig sammenheng

- Dyrt (billig) nett $\neq$ høyt (lavt) fastledd

Fastledd avhenger av flere faktorer

- € Praksis for anleggsbidrag
- € Fordeling mellom brukergrupper
- € Antall kunder
- € Nettets alder og avskrivningstid
- € Tilfeldige (?) selskapsgrenser

Fastledd “bør” ikke gi informasjon! (1)

- Residuale ledd, skal være så nøytrale som mulig
  - Observerbar effekt på etablering er ikke tilsiktet

Fastledd “bør” ikke gi informasjon! (2)

- Andre priser varierer med kostnader uansett
  - OVER TID er det sammenheng mellom fastledd og nettkost

Fastledd “bør” ikke gi informasjon! (3)

- Skatteteori: Oppgaven er å samle inn penger med færrest mulig tilpasninger hos nettbrukere

Fastledd “bør” ikke gi informasjon! (4)

- Selskapsgrenser inviterer ikke til en kostnadmessig begrunnet variasjon

Effekter av harmonisering (1)

- Ingen informasjon som går tapt => intet tap
  - Skulle noe gå tapt: Begrenset betydning
    - Endring i fastledd < avrundingsfeil i investeringskalkyle

Effekter av harmonisering (2)

- Ikke mulig å si om nyttetap ved innkreving endres
  - Svaret avhenger av nyttefunksjonen; individuelt

Effekter av harmonisering (3)

- Ekte fordelingsvirkninger
  - Fra “opp 3 øre” til “ned 1 øre”

Dog ett mulig effektivitetstap

- Harmonisering som alternativ til anleggsbidrag for produksjon (også i masket nett)?
  - Svekker aktørenes incentiv til å utvikle samfunnsøkonomisk riktige prosjekter
  - Gir mindre ny kraft pr støttekrone
    - Eller samlet sett dyrere ny kraft enn ved utstrakt bruk av anleggsbidrag

Konklusjon om harmonisering

Burde fastledd påvirke investeringer?

Påvirker fastledd aktørenes investeringer?

	JA	NEI
JA	Harmonisering er uheldig	Harmonisering er uheldig
NEI	Harmonisering er en brukbar løsning	Harmonisering er greit

To hovedteme

- Harmonisering av fastledd for uttak fra regionalnett
  - Oppdrag fra NVE til SNF&ECgroup (rapport på snf.no)
  - Fokus på effektivitetsvirkninger

- Fordeling av residuale nettkostnader – teori i praksis
  - Oppdrag fra KS Bedrift og FSN (rapport på fsn.no og ks-bedrift.no)

Utgangspunkt

- € Produksjon dekker omlag 10 % av residuale kostnader for regional- og sentralnett i Norge
- € Er det teoretiske argumenter for dagens fordeling mellom produksjon og uttak?
- € Eller fordelingen mellom nye og gamle nettkunder?
  - (Som generelt sett og med få unntak betaler like mye)

Hovedkonklusjoner (1)

- Samfunnet står nokså fritt til utforme byrdefordelingen mellom aktørgrupper

Hovedkonklusjoner (2)

- Forskjellene i betalingsvilje for ulike nettbrukere er mindre/mindre viktige enn dagens praksis tilsier

Hovedkonklusjoner (3)

- Uten slike forskjeller gir ikke økonomisk teori klare anvisninger om hvor mye hver enkelt bør betale

Hovedkonklusjoner (4)

- Tidsperspektivet i tariffutformingene og graden av eksport/import spiller inn

Hovedkonklusjoner (4)

- Byrdefordelingen er til syvende og sist et rent fordelingsmessig spørsmål

- Effektivitetsvirkning for NY produksjon
  - Gode grunner for en generell innfasingsordning for prod.

Hva betyr kraftutveksling?

- Effektivitetstap er uavhengig av hvor fastleddet oppkreves i lukket marked – full overveltning
  - “Motsatt” i et helt åpent marked – null overveltning
- Europa er et lukket marked
  - Tariffprinsipper harmoniseres (sakte)

Fordelingsmessige spørsmål

- Nettkunders ansvar for “egne” nettkostnader
(rettferdighetsargument?)
- Residualledd vs anleggsbidrag for produksjon

ECgroup AS

Trondheim

Beddingen 8
7014 Trondheim
Faks: 73 60 07 01

Tlf: 73 60 07 00
www.ecgroup.no

Oslo

Stortingsgata 22
0161 Oslo
Faks: 22 42 30 99